

[Inger Gautier Schmit.]

ønske at blive optaget. Noget lignende kunde udmærket godt tænkes her, saaledes at denne Elevskole ikke bliver en absolut Udgift for Teatret.

Den højtærede Minister udtalte i Slutningen af sin Tale, at Forslaget var en Appel til Teatret, idet Ministeren udtrykte sig saaledes: Nu eller aldrig! Nu gjaldt det om at sætte alle Kræfter til, for dette var det sidste Tilbud fra Rigsdagens Side i Retning af at drive dette Teater som Statsteater!

Og jeg tror, Ministeren har Ret, nu er Øjeblikket kommet, hvor Teatret maa vise, hvad det formaar. Jeg tror, det er i den ellefte Time, thi jeg tror ikke, at det kongelige Teater fra noget politisk Parti igen vil faa et Tilbud om fortsat Støtte som det, der gives i Dag. Saavel Ledelsen som Kunstnerne derovre maa forstaa, at nu er den belejlige Stund inde, og den vil ikke komme igen.

Det kan jeg i alt Fald sige paa Venstrepartiets Vegne. Vi har videst muligt ønsket at opretholde vor nationale Scene, det kongelige Teater. Vi har vist det gennem Venstres Ordning af 1903, vi har vist det gennem vor Ordning af 1923, hvor vi købte Ejendomme, som muliggjorde Dobbeltscenen, vi har vist det i 1927, hvor vi, støttet af Socialdemokratiet, gennemførte Dobbeltsceneplanen under den voldsomste Modstand fra det radikale Parti, delvis ogsaa fra konservativ Side. Vi viser det ogsaa ved i Dag at vise Hovedprincipperne i dette Lovforslag vor Velvillie, fordi disse Hovedprincipper: at Teatrets Tilskud fra Staten skal være fast, og at Teatret skal arbejde saaledes, at det gaar rundt, som Ministeren siger, netop er vore Hovedprincipper, og dem kan vi altsaa give vor Tilslutning.

Men nu siger Ministeren, at dette Forslag er en Appel til Teatret, og deri kan jeg give ham Ret. Thi ikke alene tror jeg, at Teatret staar overfor en Situation, hvor Rigsdagen siger: Nu eller aldrig, men jeg tror, Teatret ogsaa i mere udvidet Forstand staar i en afgørende Situation, nemlig om det skal blive det førende Teater i vor store Hovedstad, om det fremdeles skal være det Sted, hvor den høje Standard for Kunst opretholdes, om det fremdeles skal være det Teater, som vore højest begavede Kunstnere ser det som en Ære og Anseelse at blive knyttet til, eller det blot skal være en Scene som andre Scener, hvor man tager den højeste Gage, man kan faa, hvorfra man gaar bort, naar man ikke er

tilfreds, og hvor der i det hele taget spores Dekadence paa adskillige Omraader.

Det kongelige Teater har fra gammel Tid en god Tradition i det danske Folk. Det var den Tid, da det gode Borgerskab syntes, at det bedste, de kunde give sig selv, naar de vilde have en god og rig Aften, var at gaa i det kongelige Teater. Men hele dette gode jævne Publikum er saa at sige udelukket fra Teatret ved de høje Priser, som absolut maa komme ned, for at det rigtig skal blive Folkets Teater, saaledes som det oprindelig har været, og den Plads ønsker jeg, at Teatret skal vinde tilbage i det danske Folk.

Derfor er Spørgsmaalet i Øjeblikket: Hvor kommer Strømmen til at gaa hen? Kommer den til at gaa ud paa Vesterbro til de lettere Genrer af Kunst? Her tænker jeg ikke paa de to dygtigt drevne Teatre, men paa alle de lettere Kunstarter, der serveres paa Vesterbro. Skal det være der, det københavnske Publikum mere og mere søger sin kunstneriske Tilfredsstillelse, eller skal Lyset sættes i Stagen, skal det kongelige Teater, skal Kongens Nytorv være det centrale Sted i København, hvor det gode solide Borgerskab kan finde sin Kunstglæde og Kunsttrang tilfredsstillet?

Jeg tror, vi ogsaa her er nede i noget af en Bølgedal, maaske foraarsaget af de mange forskellige maskinelle Maader, hvorpaa Menneskene faar Kunsten overbragt. Vor udmærkede danske Digter Johannes Jørgensen skrev for nogen Tid siden hjem fra Italien og udtrykte sin Bekymring for hele Folkets kulturelle og aandelige Udvikling. Han skrev, at efterhaanden trængte Maskinen sig frem alle Vegne, og at Mennesket blev mere og mere fremmedgjort for dette, at det var personlig levende Kunst, at det var den aandelige Tilegnelse af Kunsten, der var det dybeste og værdifuldeste i Livet.

Han udbrød: Jeg ser, vi staar overfor en ny Jærntid. Og han siger saa træffende, som han kan sige det, Kunstner som han er: Jeg forudser den Tid, hvor Mennesket, med sin Forgudelse af Maskinerne og sin Liggen paa Maven for Opfindelserne, er alene med Maskinerne — *enfin seul*. Men han forudser ogsaa, hvad deraf følger: den aandelige og kulturelle Stagnation i hele Samfundsudviklingen og i Slægtens kulturelle Underbygning.

Og her giver jeg Johannes Jørgensen fuldstændig Ret. Derfor siger jeg: Vi staar paa mange forskellige Maader overfor et Vendepunkt i det kongelige Teaters Liv: kan det generobre det store, gode Borger-